

เค้าโครงรายวิชา (Course Syllabus) ประจำปีการศึกษา 2 ปีการศึกษา 2566
 รหัสวิชา/ชื่อวิชา สค.245 สวัสดิการเด็กและครอบครัว Section 9000/01 (3 หน่วยกิต)
 หลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตรบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์
 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (ศูนย์รังสิต)

1. อาจารย์ผู้สอน/ผู้รับผิดชอบรายวิชา พร้อมข้อมูลการติดต่อ

Sec./gr.	อาจารย์ผู้บรรยาย	โทรศัพท์	e-mail	สถานที่ติดต่อ/ ห้องพัก
9000/01	อ.ดร. พัชชา เจริญจันทร์	096-9145949	patcha.jeung@gmail.com	507

ห้องเรียน

SC3-401

2. วันและเวลาบรรยาย

ทุกวัน วันพุธ เวลา 13.30 - 16.30 น.

วันสอบ

สอบกลางภาค ไม่มี

สอบปลายภาค 17 พฤษภาคม 2567 (เช้า)

3. จุดมุ่งหมายของรายวิชา Purposes of the course

1. เพื่อให้ให้นักศึกษาเข้าใจในความสำคัญของแนวคิดสิทธิเด็กในการพัฒนาเด็ก เยาวชน และครอบครัว
2. เพื่อให้ให้นักศึกษาเข้าใจในพลวัตการเปลี่ยนแปลงของสังคมที่มีผลกระทบต่อครอบครัว บทบาทของครอบครัว สัมพันธภาพในครอบครัว ปัญหาและความสำคัญของครอบครัวและเด็กที่มีต่อมนุษย์ ตลอดจนวิธีการและทรัพยากรต่าง ๆ ที่ช่วยส่งเสริมชีวิตครอบครัวให้มีความสุข ความมั่นคง และมีคุณภาพชีวิตที่ดี
3. เพื่อให้ นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจในความสำคัญของการจัดสวัสดิการเด็กและครอบครัว รูปแบบต่าง ๆ ของการจัดสวัสดิการเด็ก ตลอดจนหลักการและวิธีการจัดบริการสวัสดิการเด็กและครอบครัว เพื่อการแก้ไข ป้องกัน ฟื้นฟูสมรรถภาพและพัฒนาเด็กและครอบครัว รวมทั้งการทำงานเพื่อการพัฒนาและคุ้มครองเด็กในภาวะฉุกเฉิน
4. เพื่อช่วยให้นักศึกษาเข้าใจความเป็นมา ขอบเขตของบริการประเภทต่างๆ ในงานสวัสดิการครอบครัวและเด็กทั้งในและต่างประเทศ
5. เพื่อให้นักศึกษาเข้าใจถึงบทบาทของงานสังคมสงเคราะห์ในงานสวัสดิการครอบครัวและเด็ก เพื่อสามารถปฏิบัติงานเบื้องต้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. แนวสังเขปการบรรยาย Course Description

แนวคิดสิทธิเด็กและแนวคิดอื่นที่สำคัญในการจัดสวัสดิการเด็กและครอบครัว ความหมาย ขอบเขต วัตถุประสงค์ และความสำคัญของสวัสดิการเด็กและครอบครัว พลวัตการเปลี่ยนแปลงของครอบครัวและสังคม ที่มีผลต่อการจัดสวัสดิการเด็กและครอบครัว หลักการ รูปแบบ และลักษณะบริการสวัสดิการเด็กและครอบครัวของต่างประเทศและประเทศไทย บทบาทของหน่วยงานที่จัดบริการสวัสดิการเด็กและครอบครัวในประเทศไทย แนวทางการพัฒนาการจัดระบบสวัสดิการเด็กและครอบครัว บทบาทของนักสังคมสงเคราะห์ในงานสวัสดิการเด็กและครอบครัว ตลอดจนการทำงานสวัสดิการเด็กในภาวะฉุกเฉิน

Child rights and other important concepts in providing child and family welfare. Meanings, scope, objective and importance of child and family welfare; dynamics of change in family and society that affect the provision of child and family welfare; principles, formats and characteristics of child and family welfare service in Thailand and in other countries; roles of agencies that provide child and family welfare in Thailand; development trends of the provision of child and family welfare; roles of social workers in child and social welfare, as well as work on child welfare in emergency situation.

5. ผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวัง

1. คุณธรรม จริยธรรม					2. ความรู้					3. ทักษะทางปัญญา			4. ทักษะความสัมพันธ์		5. ทักษะการวิเคราะห์					6. ทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ				
1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	1	2	1	2	3	4	5	1	2	3	4	
●		●	●		●			●		●			●			●					●	●		

6. กฎกติกา/เกณฑ์การตัดเกรด

การวัดผล

วิธีการวัดผล	สัดส่วนคะแนน
กิจกรรมในชั้นเรียน	20 คะแนน
รายงานหรือการศึกษาด้วยตนเอง (รายงานเดี่ยว)	20 คะแนน
รายงานกลุ่ม	20 คะแนน
สอบปลายภาค	40 คะแนน
รวม	100 คะแนน

7. หัวข้อการเรียนการสอน/แผนการสอน

สัปดาห์ที่ / วัน/เดือน/ปี	หัวข้อ/รายละเอียด Items/content	กิจกรรมการเรียน การสอน/สื่อที่ใช้	ผลลัพธ์	ผู้สอน/วิทยากร
1 10/01/2567	<ul style="list-style-type: none"> อธิบายแนวสังเขปลักษณะวิชา แนวการเรียนการสอน การประเมินผล แนะนำหนังสืออ่านประกอบในชั้นเรียน	บรรยาย และสื่อ power point	รับทราบแนวการเรียนการสอน การประเมินผล แนะนำหนังสืออ่านประกอบในชั้นเรียน	อ.ดร.พัชชา
2 17/01/2567	<ul style="list-style-type: none"> ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับเด็กและครอบครัว สถานการณ์ทางสังคมที่ส่งผลต่อเด็กและครอบครัว	บรรยาย และสื่อ power point	มีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับเด็กและครอบครัว	อ.ดร.พัชชา
3 24/01/2567	<ul style="list-style-type: none"> ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับเด็กและครอบครัว <ul style="list-style-type: none"> ➤ ความหมายและลักษณะของเด็กและครอบครัว บทบาทและหน้าที่ของครอบครัว โครงสร้างของครอบครัวที่เปลี่ยนไป	บรรยาย และสื่อ power point	มีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับเด็กและครอบครัว เข้าใจความหมายเด็กและครอบครัว รวมทั้งเข้าใจบทบาทและหน้าที่ของครอบครัว โครงสร้างของครอบครัวที่เปลี่ยนไป	อ.ดร.พัชชา
4 31/01/2567	<ul style="list-style-type: none"> ความจำเป็นของสวัสดิการเด็กและครอบครัว แนวคิด ทฤษฎีสำคัญในการพัฒนาเด็กและเยาวชน ความหมายของการพัฒนาเด็ก เยาวชนและครอบครัว ผ่านแนวคิดต่าง ๆ ที่สำคัญ โดยเฉพาะแนวคิดสิทธิเด็ก	บรรยาย และสื่อ power point	มีความรู้ความเข้าใจที่มาและความสำคัญของการจัดสวัสดิการเด็กและครอบครัว มีความรู้ความเข้าใจแนวคิด ทฤษฎีสำคัญในการพัฒนาเด็กและเยาวชน	อ.ดร.พัชชา
5 7/02/2567	วิเคราะห์ระบบสวัสดิการ	บรรยาย และสื่อ power point	สามารถวิเคราะห์การจัดสวัสดิการเด็กและครอบครัว	อ.ดร.พัชชา
6 14/02/2567	การเลี้ยงดูทดแทนสำหรับเด็ก (Alternative care) หน่วยงานที่ให้บริการสวัสดิการครอบครัวและเด็ก ทั้งรัฐบาลและเอกชน และองค์กรระหว่างประเทศ	บรรยาย และสื่อ power point	มีความรู้เรื่องหลักการ กระบวนการ บริการจัดหาครอบครัวทดแทน	อ.ดร.พัชชา/ วิทยากร

สัปดาห์ที่ / วัน/เดือน/ปี	หัวข้อ/รายละเอียด Items/content	กิจกรรมการเรียนรู้ การสอน/สื่อที่ใช้	ผลลัพธ์	ผู้สอน/วิทยากร
<u>8</u> 21/02/2567	บริการที่จะช่วยป้องกัน แก้อา พื้นฟูและส่งเสริมความมั่นคงใน เด็กและครอบครัวทั้งของรัฐ และเอกชนทั้งในประเทศและ ต่างประเทศ	บรรยาย และสื่อ power point	ทราบบริการที่จะช่วย ป้องกัน แก้อา พื้นฟูและ ส่งเสริมความมั่นคงในเด็ก และครอบครัวทั้งของรัฐ และเอกชนทั้งในประเทศ และต่างประเทศ	อ.ดร.พัชชา
<u>9</u> 6/03/2567	ฝึกการประเมินและการใช้ เครื่องมือในการทำงานกับเด็ก และครอบครัว	บรรยาย และสื่อ power point แบบประเมิน พัฒนาการเด็ก แบบประเมินเด็ก และครอบครัว	สามารถประเมินโดยใช้ เครื่องมือในการประเมิน เด็กและครอบครัวได้	อ.ดร.พัชชา
<u>10</u> 13/03/2567	ฝึกการประเมินและการใช้ เครื่องมือในการทำงานกับเด็ก และครอบครัว	บรรยาย และสื่อ power point แบบประเมิน พัฒนาการเด็ก แบบประเมินเด็ก และครอบครัว	สามารถประเมินโดยใช้ เครื่องมือในการประเมิน เด็กและครอบครัวได้	อ.ดร.พัชชา
<u>11</u> 20/03/2567	กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการ ทำงานด้านเด็กและครอบครัว	บรรยาย และสื่อ power point	นักศึกษามีความรู้ความ เข้าใจกฎหมายที่เกี่ยวข้อง	อ.ดร.พัชชา
<u>12</u> 27/03/2567	ศึกษา Case Study	มอบหมายงาน ให้ค้น. ทำ	นักศึกษาสามารถประเมิน และใช้เครื่องมือทางสังคม สงเคราะห์ในกรณีศึกษา ได้อย่างเหมาะสม	อ.ดร.พัชชา
<u>13</u> 3/04/2567	ศึกษา Case Study	มอบหมายงาน ให้ค้น. ทำ	นักศึกษาสามารถประเมิน และใช้เครื่องมือทางสังคม สงเคราะห์ในกรณีศึกษา ได้อย่างเหมาะสม	อ.ดร.พัชชา
<u>14</u> 10/04/2567	นำเสนอ Case Study	บรรยาย และสื่อ power point	นักศึกษาสามารถประเมิน และใช้เครื่องมือทางสังคม สงเคราะห์ในกรณีศึกษาได้ อย่างเหมาะสม	อ.ดร.พัชชา/ วิทยากร
<u>15</u> 17/04/2567	นำเสนอ Case Study	บรรยาย และสื่อ power point	นักศึกษาสามารถประเมิน และใช้เครื่องมือทางสังคม สงเคราะห์ในกรณีศึกษาได้ อย่างเหมาะสม	อ.ดร.พัชชา/ วิทยากร

สัปดาห์ที่ / วัน/เดือน/ปี	หัวข้อ/รายละเอียด Items/content	กิจกรรมการเรียน การสอน/สื่อที่ใช้	ผลลัพธ์	ผู้สอน/วิทยากร
<u>16</u> 24/04/2567	พัฒนารายงานกลุ่ม	บรรยาย และสื่อ power point	สามารถบูรณาการองค์ ความรู้ การวางแผน และ การจัดสวัสดิการสังคม	อ.ดร.พัชชา

8. การประเมินผลการเรียน

เกณฑ์การประเมินผลการเรียน ตัดเกรดอิงกลุ่ม คะแนนเต็ม ๑๐๐ คะแนน โดยใช้ T-score

9. การอุทธรณ์ของนักศึกษา

กรณีที่ นักศึกษามีความสงสัยเกี่ยวกับผลการประเมินในรายวิชาใดสามารถยื่นคำร้องขออุทธรณ์คำตอบ ตลอดจนคะแนนและวิธีการประเมินของอาจารย์แต่ละรายวิชาได้ภายใน 7 วันหลังประกาศผลการเรียน โดยสามารถเขียนยื่นคำร้องได้ที่ งานการศึกษาและกิจการนักศึกษา ชั้น 2 คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์

10. เอกสารอ้างอิงประกอบการเรียนการสอน

10.1 ตำราและเอกสารหลัก Required textbooks and materials

อัษฎมณี บูรณกานนท์. (2556). **วิธีการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์เพื่อช่วยเหลือเด็กและเยาวชน.**

กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค, 2556

อภิญา เวชชัย และคณะ. (2553). **การพัฒนารูปแบบการฟื้นฟูสุขภาพเด็กและเยาวชน ในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน.** พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : บริษัท พริกหวานกราฟฟิค จำกัด, 2553.

อภิญา เวชชัย และคณะ. (2556). **การถอดบทเรียนการปฏิบัติงานทางสังคมสงเคราะห์ด้านการทำงานกับเด็ก.** กรุงเทพฯ : บริษัท พริกหวานกราฟฟิค จำกัด.

10.2 เอกสารอื่นๆ Other materials

กรมกิจการเด็กและเยาวชน กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. (2561). **รายงานการ**

พัฒนาเด็กและเยาวชน ประจำปี 2560. กรุงเทพฯ: กรมกิจการเด็กและเยาวชน กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์.

กุลภา วจนสาระ. **ภาพและชีวิตครอบครัวในสังคมไทย.** (2554). รายงานวิจัยในชุดโครงการ ‘การศึกษาการเปลี่ยนแปลงทางประชากรและครอบครัว: ผลกระทบต่อสังคมไทยและทางเลือกเชิงนโยบาย’. พิมพ์ครั้งที่ 1. นครปฐม: สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล.

จงจิตต์ ฤทธิรงค์ และ สุภรต์ จรัสสิทธิ์. (2560). **สถานเลี้ยงเด็กในบริบทสังคมเมือง: พัฒนาการเพื่อความมั่นคงของชาติ.** กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์เด็อนตุลา.

ภูเบศร์ สมุทรจักร, ธีรนุช ก้อนแก้ว และริฎวัน อุเต็น. (2559). **ความอยู่ดีมีสุขของครอบครัวไทย.**

กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์เด็อนตุลา.

มนสิการ กาญจนะจิตตรา, กัญญาพัชร สุทธิเกษม และ รินา ต๊ะดี (บรรณาธิการ). (2560). **เมืองงานรัดตัว**

จะสร้างครอบครัวได้อย่างไร : สมดุลชีวิตและงานของคนรุ่นใหม่. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์เดือนตุลา.
ยุพิน วรสิริอมร และคณะ (บรรณาธิการ). (2557). **การเกิดกับความมั่นคงในประชากรและสังคม.**

กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์เดือนตุลา.

อารี จำปาปลาย และคณะ. (2556). **ลูกๆ เป็นอย่างไรเมื่อพ่อแม่ย้ายถิ่น โครงการ CLAIM.** กรุงเทพฯ:
ห้างหุ้นส่วนสามัญ อนุรักษ์ เพลท.

Cheng, Tyrone C.; Lo, Celia C. (2018). Do social work education, job description, and cultural competence foster child-welfare caseworkers' therapeutic alliances?. **Child & Family Social Work.** August 2018; 23(3): 435-442.

Doyle, Celia. (2006). **Working With Abused Children.** 3rd Edition. BASW Practice Social Work. New York: Palgrave Macmillan.

Jannah Hurn Mather, Patricia B. Lager. (2000). **Child welfare : a unifying model of practice.** Belmont, Calif. : Brooks/Cole.

Mallette, Jacquelyn K.; Futris, Ted G.; Schramm, David G. (2018). Fostering a culture of family-centred care: Child welfare professionals' beliefs about fathers, family instability, and the value of relationship education. **Child & Family Social Work.** August 2018; 23(3): 354-363.

Popple, Philip R. (2007). **Child welfare social work: an introduction.** Boston: Pearson/ Allyn and Bacon.